

ERKÖLCSTAN TANMENET

1. évfolyam

Fenyődi Andrea - Pénzesné Börzsei Anita

Az én világom
című erkölcstankönyvéhez

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
1–11 óra	I. Ilyen vagyok					
	1. Ki vagyok én A gyermek személyisége, az önazonosság, a másik embertől való megkülönböztetés megközelítése életkori sajátosságuknak megfelelően.	Megszólítás, bemutatkozást segítő játékok. Irodalmi szöveg – beszélgetés a saját névhez, becenévhez való viszonyulásról. Bemutatkozás gyakorlása. Óvodai jel felidézése, új jel választása játékos feladatok segítségével.	név, családnév, keresztnév, becenév, becenéven szólítani, megszólítás, jel, megkülönböztetés önismeret, énkép, önazonosság, önbizalom, család, társak, összetartozás érzése	Legyenek tisztában a saját név, családnév, keresztnév fogalmával. Tudják, hogy milyen dolgok, tárgyak, tevékenységek segítik őket abban, hogy önmagukat önálló, egyedi és aktív személyként éljék meg.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: kedvenc, tárgy, játék lerajzolása, saját jel választása, névjegykártya készítése.
	2. Megérkezés a családba Születés körülményei, anya–gyermek kapcsolat, családi kapcsolatok, a családtagokhoz fűződő érzelmi kötelék. Szeretetkapcsolat.	Képek és irodalmi alkotás (vers) alapján asszociációs játék az anya–gyermek kapcsolatáról. Irodalmi alkotás (mese) – beszélgetés a születésről, a családba érkezésről, a szülői gondoskodásról. Csecsemőkori vagy kisgyermekkori fotó felhasználásával beszélgetés saját gyerekkori élményekről.	születés, várakozás, szeretet, születésnap, csecsemő, anya, apa, testvérek önelfogadás, családhoz tartozás, önismeret, önazonosság	A gyermek ismerkedjen meg családba érkezésének, születésének körülményeivel. Beszélgetéseken keresztül a családtagokhoz fűződő szeretetkapcsolat felidézése, erősítése.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: születésnap torta színeztetése, gyertyák rajzolása. Kézműves tevékenység: dióbölcse készítése.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	3. Mit tudok magamról A születéstől a kisiskoláskorig eltelt időszak eseményeinek feldolgozása érzelmi viszonyulások tükrében.	Játékos bemutatkozás. Irodalmi alkotás (mese) – beszélgetés az önazonosság kérdéséről, önismeretről. Képsor feldolgozása: életkori szakaszok és az azokhoz fűződő kompetenciák.	gondoskodás, segítség, tulajdonságok, életszakaszok, tanulás, változás, élet, cél, feladat önismeret, énkép, család, szeretet, bizalom, összetartozás	Gondolják végig az életszakaszokat a születéstől a kisiskoláskorig. Ismerjék születésük, családba érkezésük körülményeit. Gondolják végig, mit tanultak meg csecsemő- és óvodáskorban, miben változtak mire iskolába kerültek.	Tankönyv, füzet	Előzetes gyűjtőmunka: csecsemőkori fotó. Rajzos feladat: „Legfontosabb eseménye eddiggi életemnek”.
	4. Önismeret Helyes énkép, önismeret, önértékelés, önelfogadás alakulása.	Irodalmi alkotás (vers) – beszélgetés arról, milyennek látják magukat. Rajz vagy saját családi fotó felhasználásával önmaguk elhelyezése a családban, kihez hasonlítanak és miben. Irodalmi szöveg (mese) – saját értékeik meglátatása, felismertetése.	jó–rossz, szép–csúnya, hasonlóság–különbség, megismerés, elfogadás, elégedetlenség, irigylés, önmagam énkép, önismeret, önértékelés, elfogadás, megértés, türelem, család	Ismerjék meg minél jobban önmagukat. Legyenek tisztában értékeikkel. Próbálják meg elfogadni magukat. Alakuljon énképük, önismeretük.	Tankönyv, füzet	Előzetes gyűjtőmunka: családi fotó. Rajzos feladat: önarckép készítése. Csoportos alkotás tenyérlenyomatokból.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	5. Érzelmeim Az érzelmek kifejezésének módjai. Érzelmek megélése. Különböző eseményekre adott érzelmi reakciók.	Mimikai játék. Képek segítségével beszélgetés az örömről, szomorúságról, saját érzelmekről. Irodalmi alkotások (mese, vers) – beszélgetés a különböző helyzetekben adható érzelmi válaszreakciókról.	érzelmek, mimika, öröm, bánat, szomorúság, boldogság, ijedség, bátorság, szorongás, szégyen, félelem, akarat, társak bizalom, önbizalom, hit, biztonságra törekvés, örömszerzés, segítségnyújtás	Ismerjék fel, hogy érzelmeink a bennünket ért külső eseményekre adott testi-lelki válaszreakciók. Képesek legyenek kifejezni érzelmeiket. Társaik által mimikával érzékeltetett érzelmeket képesek legyenek felismerni. Gondolkodjanak el, milyen válaszreakciók adhatók érzelmileg egy-egy szituációban.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: örömet okozó, vidám rajz készítése. Alkotás: barátságkarkötő fonása
		6. Nehéz helyzetek A gyerekek számára problémát okozó helyzetek megismerése. Nehéz helyzetekben hozott döntéseik vizsgálata a következmények ismeretében.	döntés, döntési helyzet, viselkedés, probléma, konfliktus, következmény, lelkiismeret, lelkiismeret-furdalás, megbánás, jóvátétel, bocsánatkérés, megbocsátás, támasz, kérés, akarat, megoldás, megkönnyebülés család, barátok, barátság, figyelem, egymásra figyelés, alkalmazkodás, tolerancia, felelősség, segítség, segítségnyújtás, szófogadás, engedelmisség	Tudatosítsák, hogy minden ember életében vannak nehéz helyzetek. Gondolják végig tapasztalataik alapján, döntéseik az egyes helyzetekben milyen következményekkel jártak. Keressenek többféle probléma-megoldó kulcsot egy-egy helyzetben.		

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	7. Kedvenc helyeim A gyerekek életterei az egészen tág környezetből kiindulva eljutva az otthoni helyekig. A különböző életterekhez, helyekhez fűződő élmények, érzelmek.	Nagyi háza teremfogócska. Irodalmi alkotások (történet, vers) – beszélgetés különféle helyekről és azokhoz fűződő élményeikről és érzelmeikről. Tágabb és szűkebb környezetet ábrázoló képek közül választás érzelmi viszonyulás szerint és erről folytatott beszélgetés. Az otthon általuk használt helyek bemutatása (szoba, tanulóhely, játszóhely)	falu, város, lakóhely, élmény, környezet, szülőföld, család, otthon, szoba, játszóhely, tanulóhely	A gyerekek ismerjék meg közvetlen lakóhelyüket, környezetüket. Gondolják végig, milyen helyeken érzik jól magukat, és hol nem. Gondolják végig, vajon mi okozza a különböző helyekhez fűződő különféle érzelmeiket. Érzékeljék a tágabb környezethez fűződő érzelmek és az otthonhoz kapcsolódó érzelmek közötti különbséget.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: otthoni játszóhely ábrázolása. Alkotó tevékenység. Csoportmunkában makett készítés álmaik gyerekszobájáról.
		Gyerekjátékok megfigyelése képeken, beszélgetés arról, vajon melyiket hogyan kell használni. (+Korábban használatos játékok tárgyi bemutatása, megfigyeltetése, kipróbálása.) Irodalmi alkotás (vers) meghallgatása, ehhez kapcsolódó beszélgetés saját játékaikról, azok bemutatása, lerajzolása. Játékkészítés csoportmunkában.	játék, gyerekkor, alkotás, közös tevékenység, munkamegosztás, csoport, szerep, szerepjáték, kreativitás			
	8. Kedvenc játékaim A játék, mint a gyermekek fő tevékenységi formája. A játék, mint az érzelmek egyik kifejezési módja. Kedvenc játéktevékenységek, játékok és ezekkel kapcsolatos érzelmi kapcsolat.		öröm, szeretet, érzelmi kötődés, érzelmi viszonyulás, felelősség, emlék, élmény	A játék mint tevékenység fölött érzett örömforrás. Gondolják végig kedvenc tevékenységformáikat, melyek a játékkal kapcsolatosak. Meséljenek kedvenc játékaikról, azokhoz fűződő élményeikről, érzelmeikről. Éljék át a csoporthoz kapcsolható játéktevékenységek okozta örömet. Alkotás és játék összekapcsolása.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: kedvenc játék bemutatása ábrázolással. Alkotó tevékenység: közös játékkészítés társakkal. Közös játék.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	9. Testi épségem Egészségmegőrzés, testi épségének megőrzése. Testi épségünket veszélyeztető helyzetek megbeszélése. Segélyhívás megismertetése, tudatosítása.	Bizalomjáték. Kép – beszélgetés közlekedési veszélyhelyzetekről, szabályokról. Irodalmi alkotás (mese) – balesethelyzetek, a családban esetlegesen előfordult ilyen esetek és azokban megélt szerepük. Kép – beszélgetés a beteglátogatásról. Gyakorlás szituációs játék, bábozás segítségével.	egészség, betegség, baleset, baleset megelőzés, segélykérés, veszélyérzet, veszély, figyelem, közlekedés, beteglátogatás	Gondolják végig milyen helyzetek lehetnek veszélyesek testi épségünkre. Gondolják át mit tehetnek azért, hogy az ilyen helyzetek elkerülhetők legyenek. Ismerjék meg és tudják, hogy baleset vagy egyéb baj esetén hogyan kell szakszerűen segítséget hívni. Gyakorolják, mit tehetnek egy beteglátogatás során, hogyan segíthetnek beteg ismerőseiknek, barátaiknak.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladatok: Segélyhívó számok leírása és az autók színezése a füzetben. Jókívánságkártya készítése beteg barátoknak.
		Tisztálkodáshoz szükséges tárgyak, eszközök felismerése, helyes használatuk bemutatása, megtanulása. Beszélgetés az egészséges	egészség, betegség, egészséges-egészségtelen, test, lélek, egészségmegőrzés, tisztálkodás, gyógyulás, természet, sport, testmozgás, szabadidő			
	10. Egészséges élet Egészséges életre nevelés más tárgyakkal koncentrációban. Kialakult jó szokások erősítése.	Tisztálkodáshoz szükséges tárgyak, eszközök felismerése, helyes használatuk bemutatása, megtanulása. Beszélgetés az egészséges	egészség, betegség, egészséges-egészségtelen, test, lélek, egészségmegőrzés, tisztálkodás, gyógyulás, természet, sport, testmozgás, szabadidő	Ismerjék és tudják az egészséges élethez szükséges jó szokásokat a testápolás, testmozgás, betegségmegelőzés, betegségkezelés területén. Ismerjék fel és tanulják meg	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: a szabadidő hasznos eltöltéséről a természetben. Közös alkotás csoportmunkában-

			felelősségérzet, odafigyelés, törődés, példakövetés, jó szokások			
--	--	--	--	--	--	--

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
12– 23 óra	II. Én és társaim					
	11. Ismerőseim A társkapcsolatok világába kilépés, először az ismerős személyek világába. Ki az ismerősünk, ki nem az?	Barkochba – játék. Képek segítségével beszélgetés néhány ismerősünkről, közös cselekvésekről. Irodalmi alkotás (népmese) kapcsán beszélgetés ismerkedésről. Szituációs játék – ismerkedés.	kapcsolat, barát(ság), társ, családtag, ismerős, ismeretlen, ismerkedés, közös tevékenység önismeret, bizalom, önbizalom, szeretet, nyitottság	Gondolják végig társas kapcsolataikat, kezdjék észrevenni, hogy különböző emberekkel más és más jellegű kapcsolatban vannak. Erősödhet az a pozitív érzés, hogy a sok és sokféle kapcsolat biztonságot ad. Figyeljék meg, idézzék fel az emberi érintkezés formáit.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: együtt utazom ismerőseimmel.
	12. Bizalom, szeretet A társas kapcsolatok minősége, pozitív érzések. A szeretet, közös tevékenységek, törődés másokkal, másokra való odafigyelés, segítségnyújtás és -kérés, ajándékozás mint a szeretet kifejezése.	Képek alapján frontális vagy páros beszélgetés az ajándékokról. Irodalmi alkotás (vers) – beszélgetés az adás örömről. Irodalmi alkotás (mese) – beszélgetés a segítségkérésről, -nyújtásról. Szituációs játék – bajba került társ segítése.	ajándék, segítség, probléma, nehéz helyzet, tanács, együttműködés szereket, törődés másokkal, odafigyelés másokra, segítségnyújtás, adományozás	Gondolják végig, milyen módon nyilvánulhat meg a másikkal való kötődés. Gyakorolják társuk érzéseinek felismerését. Kezdjék tudatosítani, hogy segítségre szükségünk lehet. Gyakorolják a másikkal való figyelmet. Kezdenek azon gondolkodni, hogyan segíthetnek adott helyzetekben.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: ajándék tervezése. Rajzos feladat: meghívó, közös program tervezése.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	13. Rossz érzések A társas kapcsolatok negatív oldala, feszültségek, harag, konfliktus. A konfliktusok lehetséges következményei, megoldása.	Képek alapján konfliktushelyzetről beszélgetés. Irodalmi alkotás (mese) – beszélgetés a barátok közötti haragról. Önálló munkával számára kellemes és kellemetlen cselekvések összegyűjtése.	harag, vita, barátok, kibékülés, szeretet, megbánás, megbocsátás, megoldás, csúfolás, kirekesztés önismeret, önbizalom, önérvényesítés, önkontroll, törődés másokkal, odafigyelés másokra, jó – rossz	Felismerni, hogy a társ kapcsolatokban konfliktushelyzetek adódhatnak. Megfogalmazni érzéseinket a konfliktussal kapcsolatban. Végiggondolni, milyen cselekvések milyen érzést okoznak nekem. Megpróbálni abba belegondolni, mit érezhet, gondolhat a másik az én cselekvéseim következtében. Tudatosítani, hogy a konfliktusok megoldhatók, elkerülhetők.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: fogalmak ábrázolása.
	14. Ismeretlenek Kitekintés a többi emberre, az ismeretlenekre, akik esetleg ismerőseink lesznek. Kapcsolatba lépés ismeretlenekkel: segítségkérés. Ismeretlenek közeledése: esetleges veszélyek.	Irodalmi alkotás (vers) – beszélgetés arról, mit tudunk az ismeretlenekről. Szituációs játék – segítségkérés ismeretlenektől. Irodalmi alkotás (mese) – beszélgetés esetleges veszélyhelyzetekről, rossz szándékról.	ismerni valakit, barátságos, barátságtalan, bizalom, bizalmatlanság, óvatosság, veszély önismeret, önbizalom, bátorság, bizalom, segítség, óvatosság, megfontoltság, elővigyázatosság	Ismerjék fel, hogy az emberekkel sokféle kapcsolatban lehetnek. Gondolják végig, kit tartanak ismerősnek, ismeretlennek. Készüljenek segítségkérésre. Tudatosítsák, hogy rossz szándékkal is közeledhetnek hozzájuk mások, és kellő óvatossággal kezeljenek ismeretlen helyzeteket.	Tankönyv, füzet	Szerepjáték: mese végét másképp eljátszani. Rajzos feladat: illusztráció a meséhez.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	15. Illem Helyes, elfogadott magatartásformák: köszönés, viselkedés. Illeszkedés egy általánosan elfogadott szabályrendszerbe. Hogyan hat valaki viselkedése a többi emberre? A „rossz viselkedés” lehetséges okai.	Képek alapján beszélgetés a helyes, illemtudó viselkedésről. Szituációs játék – helyes és helytelen viselkedés hatása másokra. Irodalmi alkotás (történet) – beszélgetés arról, mi történik, ha „rosszak” vagyunk. Irodalmi alkotás (vers) – beszélgetés arról, nehéz-e „jónak” lenni.	helyes, helytelen, viselkedés, magatartás, illem, udvariasság, hiba, rosszaság, büntetés, szabály önismeret, önelfogadás, önkontroll, másokra figyelés, alkalmazkodás, udvariasság	Annak tudatosítása, hogy bizonyos viselkedésformák elfogadottak a közösségben, mások nem, valamint annak, hogy ennek oka van. Gyakorolják azt, hogy mások helyzetébe képzeljék magukat. Próbálják megtalálni saját viselkedésük okait.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: figyelmeztető, tiltó piktogramok kitalálása
	16. Önmagam kifejezése Gondolataink, érzéseink kifejezése, elsősorban nem verbális eszközökkel. Gesztusok, arckifejezések, rajzok, ábrák, művészi eszközök, zene.	Activity-játék: kommunikációs eszközök. Képen látható emberek gesztusainak értelmezése. Szituációs játék – önmagunk megértetése nyelvi eszközök nélkül. Festményekről beszélgetés, értelmezésük.	megértés, jelentés, kifejezés, közölni, figyelem, gesztus, arckifejezés, idegen (nyelv) önismeret, másokra figyelés, egymás megértésére törekvés, elfogadás, kreativitás, fantázia, segítség	Annak tudatosítása, milyen sokféle módon tudunk kommunikálni. Gyakorolják a másokra való figyelmet is. Művészi alkotások megfigyelése értelmezése.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: illusztráció készítése zenéhez.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	17. Kapcsolatteremtés Kommunikációs eszközök megismerése. Beszéd, telefon, írás, internet. Melyiknek mi az előnye, hátránya, mikor használjuk?	Játékok: telefonos játék, kereső játék. Képek alapján beszélgetés kommunikációs eszközökről. Szituációs játék – beszámoló egy eseményről ismerősünknek. Beszélgetés az internetről.	kapcsolat, üzenet, hír, eszköz, személyes, technikai, virtuális, internet, levél, képeslap önismeret, önkontroll, másokra figyelés, felelősségérzet, óvatosság	Annak tudatosítása, milyen sokféle eszközzel tudunk kommunikálni, ezek előnyeinek, hátrányainak, veszélyeinek végiggondolása.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: képeslap készítése.
	18. Figyelem A kommunikáció során a másokra való figyelés módja, odafordulás. Udvarias viselkedés és érdeklődés a másik mondanivalója iránt. Testbeszéd.	Koncentrációt igénylő játék. Irodalmi alkotás (vers) – beszélgetés a másokra figyelés fontosságáról. Szituációs játék – annak megfigyelése, hogyan nem figyelünk a másokra. Képek alapján beszélgetés az emberek testbeszédéről. Képek alapján szituációs játék – mások problémáinak meghallgatása.	párbeszéd, figyelem, elutasítás, közöny, udvariatlanság önismeret, másokra figyelés, mások megismerésére törekvés, empátia, türelem, alkalmazkodás	Annak megtapasztalása, milyen érzés, ha nem figyelnek ránk. Annak megfigyelése, gyakorlása, hogyan lehet figyelemmel fordulni társunkhoz.	Tankönyv, füzet	Pármunka, rajzos feladat: szoba rajzának kiegészítése diktálás alapján. Rajzos feladat: kedves élmény bemutatása rajz segítségével.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	19. Érzéseink Társas kapcsolatainkban előforduló érzéseink.	Képek alapján beszélgetés az emberekben keletkező érzésekről, kiváltó okairól. Irodalmi alkotás (történet) – beszélgetés arról, milyen érzések keletkeztek egy szituációban.	érzés, érzelem, hangulat, (lelki)állapot, vidám, boldog, rosszkedvű, aggodó, csalódott, szomorú, dühös önismeret, másokra figyelés, egymás megértésére törekvés, elfogadás, szeretet, érdeklődés	Megfigyelik az érzelmek széles skáláját, minél több érzelmet, állapotot, hangulatot megnevezni. Gyakorolják azt, hogy észrevegység, milyen érzelmi állapotban van társuk.	Tankönyv, füzet	Játék: testbeszéddel érzéseink kifejezése. Rajzos feladat: kép kiegészítése vidám hangulattal.
	20. Megbántottság Mitől érezhetjük magunkat megbántva, mivel bánthatunk meg másokat? Konfliktus, konfliktus elkerülése, hazugság. Hogyan tehetjük jóvá, ha valami rosszat tettünk?	Képek alapján beszélgetés emberek közötti konfliktusokról. Irodalmi alkotás (vers) – beszélgetés barátságról, megbántásról. Irodalmi alkotás (történet) – beszélgetés arról, mi tehetünk, ha rosszat tettünk másnak.	sértés, bántás, harag, utálat, gyűlölet, közöny, nemtörődomség, büntetés, jóvátétel, bocsánatkérés, megbocsátás, kibékülés önismeret, önkontroll, önkritika, mások megértése, elfogadása, empátia, odafigyelés, megfontoltság, megbánás, megbocsátás, bátorság, őszinteség, harmóniára törekvés, szeretet, jó – rossz	A konfliktusok lehetséges okainak végiggondolása. Törekvés a konfliktus megoldására.	Tankönyv, füzet	Kreatív feladat. Ketten- hárman fűzzenek közösen egy gyöngysort.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	21. Szeretet A szeretet megnyilvánulásai gesztusokban, tettekben, szavakban. Rokoni, szülői, gyermeki, baráti, fiú – lány szeretet. Vajon miért nem szeretünk valakit?	Képek alapján beszélgetés a szeretet megnyilvánulásairól. Beszélgetés arról, miért nem kedvelünk valakit. Irodalmi alkotás (vers) – beszélgetés arról, kik érezhetnek szeretetet egymás iránt. Játék: szeretettel kapcsolatos szavak gyűjtése.	ölelés, puszi, közös játék, odafigyelés, törődés, gondoskodás, együttérzés, segítség, vigasztalás, hála, tisztelet, öröm, várakozás, hiány, együttműködés, érdeklődés önismeret, önelfogadás, önazonosság, önkifejezés, szeretet, társam ismerete, elfogadása, tisztelet, öröm	Odafigyelés arra, hogy pozitív érzéseinket kifejezzük. Annak elfogadása, hogy lehetnek negatív érzéseink valaki iránt. Próbáljuk meg megtalálni ezek okait.	Tankönyv, füzet	Kreatív feladat. Rajz, szöveg vagy képmontázs alkotása a szeretetről
24–32 óra	<u>III. Én és a közösségeim</u>					
	22. A család és a rokonság A család, mint legkisebb egység. Szűk családi kör. Rokonság. Érzelmi kötelékek a családban.	Képek alapján a család fogalmának tisztázása, családtagok felsorolása. Irodalmi alkotások (versek) – beszélgetés családtagjaikhoz fűződő érzelmeikről, családi összetartásról, szeretetről, egymás iránti felelősségről, családon belüli munkamegosztásról, saját feladataikról. Kép segítségével beszélgetés a tágabb családról, családtagokról, velük való kapcsolatáról.	család, rokonság, szülő, anya, apa, testvér, nagyszülők, unokatestvér, nagybácsi, nagynéni, keresztszülő, kapcsolat családhoz tartozás, szeretet, hála, bizalom, kötelesség, gondoskodás, felelősség, odafigyelés, segítségnyújtás, szabadidő, játék, öröm, együttlét	Legyenek tisztában a család fogalmával, tudják kik tartoznak a szűkebb és tágabb családhoz. Ismerjék meg, milyen érzelmek erősítik családi kapcsolataikat. Tudják, milyen szerepük, feladatuk van saját családi életükben.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: családrajz. Alkotó tevékenység: fotókeret készítése.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	23. Ünnepek és szokások Ünnepnapok. Családi ünnepek. Ünnepi szokások, hagyományok. Ünnepnapok és hétköznapiak közti különbségek.	Kép – beszélgetés ajándékkészítésről, ajándékozásról. Ünnepi dalok éneklése. Kép – beszélgetés a hétköznapokról, ünnepről, szokásokról, hagyományokról. Képek – beszélgetés családi ünnepekről (lehetőség: kitekintés más ünnepekre).	hétköznapi, ünnep, család, vallás, egyházak, jelképek, évszakok, ünneplés, szokások, hagyomány, viselet, öltözködés ajándékozás, adás öröme, meglepetés, öröm, szeretet, elfogadás, tolerancia	Különbséget tudjanak tenni ünnepnapok és hétköznapiak között. Ismerjék a családi ünnepeket. Képesek legyenek mesélni saját családi szokásaikról. Tudják, hogy ezek a szokások családonként eltérőek lehetnek. Gondolják át a család közösségén kívül hol és mikor ünneplünk. (Ennek kibontása a 2. osztályban történik meg.)	Tankönyv, füzet	Rajzos feladatok: fantázia segítségével ajándékcsomagban rejlő ajándékok rajzolása. Füzetben üres szoba és asztal ünneplőbe öltöztetése, gyerekeknek ünnepi viselet rajzolása. Alkotó tevékenység: apró kézműves ajándék készítése.
	24. A gyerekek élete A gyerekek életét szervező, irányító szokások, szabályok, feladatok elsősorban otthon, a családban. Napirend, időbeosztás, tervezés.	Képek alapján beszélgetés mindennapi cselekvéseinkről, napirendről. Napirend, hetirend tervezése.	szokás, napirend, felelősség, időbeosztás, feladatok, feladattudat, ismétlődés önállóság, önazonosság, felelősség, alkalmazkodás, tudatosság	Felismerni, hogy életünk egy része feladatok köré szerveződik, a napi rutinnak, bizonyos cselekvéseknek alapvetően funkciójuk, céljuk van, értelmes dolog alkalmazkodni hozzájuk, elvégezni őket. Időbeosztás, tervezés gyakorlása.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: egy nap megtervezése.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakör-höz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
	25. Iskolás vagyok A gyerekek életét szervező, irányító szokások, szabályok, feladatok az iskolában. Érzelmi viszonyuk az iskolához. Az iskola funkciója. A szabályok szerepe.	Beszélgetés az iskolai szabályokról, azok funkciójáról. Érvelő vita szabályok mellett és ellen. Irodalmi alkotás (történet) – beszélgetés arról, miért jó vagy nem jó iskolába járni.	szokás, napirend, felelősség, szabálykövetés, szabály megszegése, következmény, büntetés önállóság, önazonosság, felelősség, alkalmazkodás, mások érdekeinek figyelembevétele	Felismerni, hogy életünket írott és íratlan szabályok befolyásolják. A szabályokat elfogadó, de egyben kritikus hozzáállás alakítása.	Tankönyv, füzet	Kreatív feladat: az ideális iskola megtervezése, csoportmunka.
	26. Mások, máshol Az egyéni különbségek körülményekben, szokásban, ízlésben. Más körülmények – gazdasági, éghajlati, családi – között élő gyerekek megismerése	Beszélgetés saját és társaink kedvteléseiről. Történet alapján beszélgetés nehéz sorsú gyerekek életéről. Képek segítségével beszélgetés más életkörülmények között élő gyerekekről.	hasonlóság, különbség, (élet)körülmények, nehézség, szegénység, nevelőszülő, árva, gyermekotthon mások iránti érdeklődés, elfogadás, empátia, tolerancia	Annak elfogadása, hogy másoknak más személyiségük van, és ez nem feltétlenül függ a körülményektől. Annak felismertetése, hogy más gyerekek máshogyan élhetnek, mint mi, és ez függ a körülményeiktől.	Tankönyv, füzet	Rajzos feladat: ajándék tervezése távol, más körülmények között élő gyerekeknek.